

Slovenski dom

Štev. 147.

V Ljubljani, sobota 2. julija 1938.

Leto III

Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani in obletnica smrti velikega vladike Naša mladina uresničuje Jegličovo oporoko

Ljubljana, 2. julija. Danes je leto, kar je slovenski narod izgubil nadškofa dr. A. B. Jegliča, moža, ki je naše ljudstvo spremljal v vseh njegovih bojih in težavah zadnjih 30 let, vladika, ki ni bil samo duhovnik in pastir, marveč pravi voditelj in veliki svetovalec svojega ljudstva. 29. junija, natančno leto dni pred ogromnim mladinskim taborom v Ljubljani, je v prelepem govoru, ki ga je imel na taboru slovenskih fantov in mož v Celju, izlil na množico vso svojo ljubezen do mladine, ki je bodočnost ljudstva. Prav slovenski mladini je govoril svojo legendarno oporoko, ko je dejal:

»Danes je za Celje velik dan, saj je tu zbrana tako velika množica pogumnih mož in fantov. Živimo v velikih časih! Naš čas je velik, ker dela veliko hudobijo...

Velik je naš čas, ker dela mučenike...

Velik pa je tudi naš čas po velikih možeh, ki so nam v teh dobah dali zanesljive smernice, po katerih

se more naše ljudstvo ubraniti pred nastopajočo hudobijo...

Morda bomo imeli še hujše čase. Upam pa, da vas, moje in fantje ta hudobija ne bo niti zapeljala, niti uplašila, ampak da se boste z vso krepostjo uprli njenemu prodiranju...

Satan ima že svojo fronto, pa ima tudi Kristus svojo fronto, toliko pogumne mladine, toliko mož iz vseh vrst, ki ste tu zbrani, to je Kristusova fronta... Že na evharističnem kongresu so bili ponovno postavljene temelji, na katerih moramo zrasti v močno armado, ki se bo uspešno uprla hudobnim silam...

Hujše čase moramo od slovenskega naroda odpahnuti kolikor mogoče daleč proč, zato se moramo boriti že zdaj. Bog Stvarnik, Bog Odršenik in Sveta Cerkev, to so stebri našega delovanja in neusahljivi

vir naših moči. Zvesti bomo ostali, pa naj pride nad nas kakoli. Tako bomo dočakali velike čase!

In čez leto dni po teh besedah, ko je komaj dobro zatislil oči ter sklenil blagoslovljajoče roke, se njegova oporoka uresničuje. Slovenski narod je v tem kratkem letu dni postavil na noče fronto borcev za Boga, za narod in za domovino. 15.000 fantov in deklet je korakalo v sredo po Jegličevi prestolnici, odločno, samozvestno in udarno. Vedeli so, da gredo za ciljem, ki jim ga je s svojo plamtečo besedo zarisal veliki škof. 100.000 Slovencev in Slovenk, nešteto domačih odličnikov in tujih gostov je gledalo ta pohod. In vsi so kakor eden ugotovili resnico:

Slovenska mladina uresničuje oporoko vladike Jegliča in s tem največkratneje slavi njegov spomin ob prvi obletnici. In tudi v tem je globok pomen in smisel mednarodnega mladinskega tabora.

Japonski pogoji za sklenitev miru s Kitajci:

Razdelitev Kitajske na 5 samostojnih držav

Peking, 2. jul. Agencija Domei poroča: Začasna kitajska vlada v Pekingu (ki je Japoncem prijazna in ravna po njihovih navodilih), je sestavila pogoje za sklenitev miru med Kitajci in Japonci ter te pogoje poslala kitajski narodni vladi v Hankov. Po tem predlogu bi bili Japonci pripravljeni ustaviti vojskovanje, če kitajska vlada pritrdi predlogu, da se kitajsko ozemlje razdeli na pet samostojnih pokrajin z neodvisnimi vladami. Te pokrajine bi bile: Severna Kitajska pod sedanjo začasno vlado v Pekingu, Notranja Mongolija pod vlado Teh Vanga, mongolskega prijatelja Japoncev, ki vlada zdaj mongolski zvezi in ima prestolnico v mestu Kvejhua v pokrajini Sui Juan. Tretja pokrajina bi bila Vzhodna Kitajska, ki bi obsegala ozemlje, ki ga imajo zdaj pod oblastjo Japonci. Ta bi imela za prestolnico Nanking in bi dobila tako imenovano kitajsko vlado. Četrta bi bila Srednja Kitajska pod sedanjo kitajsko narodno vlado, peta pa Južna Kitajska, ki bi ji vladala skupina pokrajinskih voditeljev iz Kvantunga in Kvangsija.

Japonci so pripravljeni pustiti maršala Čankajška na oblasti, kot predsednika kitajske narodne vlade, če sprejme njihov predlog. Japonci predlagajo tudi Nemčiji in Italiji.

Iz kitajskih virov poročajo, da bo kitajska vlada v Hankovu težko sprejela japonski predlog, ki ne pomeni drugega kakor mirno osvojitve vseh važnejših kitajskih pokrajin po Japoncih. Ta načrt je podoben tistemu, ki so ga evropski osvajači izdelali pred štiridesetimi leti. Kitajski krogi upajo, da Anglija, Francija in Združene države ne bodo dale svojega glasu temu predlogu in da bodo še naprej vzdrževale politične in trgovske zveze s kitajsko narodno vlado ter jo priznavale kot edino zakonito zastopnico vse Kitajske.

Japonska pa je pripravljena dati evropskim državam obsežne gospodarske in tudi politične ugodnosti v pokrajinah, ki bi po tej razdelitvi prišle pod njen vpliv.

Kitajski in japonski časopisi se s tem predlogom obširno bavi.

Kentski in Windsorski vojvoda prideta na Jadran

Crikvenica, 2. julija. m. Vojvoda in vojvodinja Kentska bosta še ta mesec, takoj po obisku angleške kraljevske dvojice v Franciji, obiskala našo jadransko obalo. Pred tem bo Kentski vojvoda imel sestanek z vojvodo Windsorskim, nakar bosta skupno s posebno ladjo odplula v naše vode. Druga poročila pa pravijo, da se bosta sestala že v Italiji ter bosta od tam skupaj prišla v Dalmacijo. Vojvoda in vojvodinja Kentska se bosta po stari navadi nekaj časa zadržala najprej v Cavtatu, vojvoda Windsorski in njegova žena pa se bosta z jahto podala v razna dalmatinska mesta.

Obisk teh visokih gostov spravljajo v zvezo s prihodom angleške erodozemne mornarice v naše vode. Prihod angleške mornarice je določen za 28. julij.

Nov češkoslovaški poslanik v Belgradu

Belgrad, 2. julija. m. Po vestih iz Prage je z ukazom predsednika češkoslovaške republike postavljen za novega češkoslovaškega poslanika na našem dvoru Jaroslav Lipa. Novi poslanik v Belgradu je do zdaj služboval kot češkoslovaški poslanik v Estoniji in Letoniji ter velja tudi za dobrega poznavalca naših razmer. G. Lipa je v rodbinskih vezeh z družino pokojnega češkoslovaškega predsednika T. Masaryka. Dosedanji češkoslovaški poslanik v Belgradu dr. Vaclav Girs je upokojen ter je že marca meseca odšel iz Belgrada.

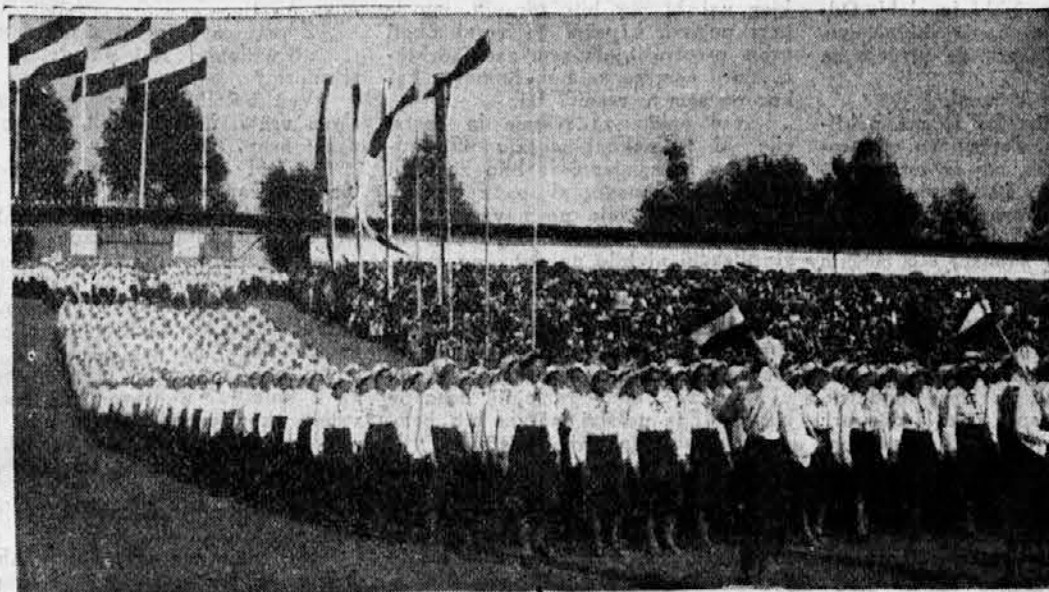
Vesti iz Belgrada

Belgrad, 2. jul. m. V Belgradu je bil te dni sestanek vseh bivših članov »Slovenskega juga«. Na njem je bil izvoljen za predsednika delovnega odbora sedanji poštini minister Vojko Cvrkič. Bivši člani Jugoslovanskega juga so pooblastili odbor, da lahko najame primerne prostore za svojo pisarno ter da izdaja svoj list v Belgradu ter po vseh banovinskih mestih.

Kitajska letala z uspehom napadajo Japonce

Sanghaj, 2. julija. o. Eskadrila kitajskih letal je danes zjutraj napadla japonske čete v njihovih postojankah, kakor tudi japonske boje ladje, katere prodirajo po reki Jangce navzgor proti Hankovu. Napad je bil izvršen v bližini Matovčena, ki leži 325 km izpod Hankova, kjer so Japonci že četrti dan poskušali razbiti kitajsko obrambo na reki Jangce. Kitajska poročila poročajo, da so letala z uspehom bombardirala japonske voje ladje in da so pri tem eno ladjo tako poškodovali, da je nesposobna za nadaljnjo bojevanje. Iz zanesljivega vira poročajo, da je Matovčen že v japonskih rokah, medtem ko se japonskim vojnim ladjam še ni posrečilo razbiti obrambe, ki leži onstran reke Jangce. Krvavi boji pa se bijejo za oblast nad majhnim mestom Sangkov, ki leži 3 km na zapadu. Na obeh straneh se trdovratno upirajo in so izgube že ogromne. Na severnem bregu pa Kitajci še vedno zadržujejo z uspehom japonsko prodiranje, kjer namestijo Japonci prodirati iz Tjenšana proti Tajhuju. Kljub temu, da imajo Japonci veliko število tankov in topov, se jim še vedno ni posrečilo razbiti kitajskih postojank. Tjenšan je oddaljen 148 km na severu od reke in Tajhu okoli 45 km južno od Tjenšana. Naslednja točka, katero kanijo Japonci zasesti, je mesto Hukov, ki je po reki navzgor oddaljeno od Sanghaja 805 km, to je 36 km od Matovčena in od Hankova 278 km. To mesto leži na južni strani reke Jangce in je ena od važnejših strateških postojank, ker brani vhod na jezero Pojang. To jezero je po velikosti drugo največje jezero na Kitajskem in je 1485 km dolgo ter 38 km široko. To jezero odpira prost vhod v severno pokrajino Kijangsi in v opustošene kraje na jugu in zapadu. Na vsak način pa bodo morali Japonci na tem delu bojišča, kjer kanijo prodirati proti Hankovu, žrtvovati mnogo, preden bodo imeli prost prehod po reki Jangce navzgor, ker je pred njimi na reki Jangce ogromno število min in drugih obrambnih naprav.

Zahtevajte povsod naš list!

Slovenska dekleta se usip ljejo k nastopu na Stadion

Vesti 2. julija

Francija in Turčija sta sklenili glede Aleksandrette sporazum in vojaško zvezo, po kateri jamčita druga drugi sedanje meje v Mali Aziji, razen tega sta se sporazumeli, da bodo red v Aleksandretti odsej v enakem številu vzdrževale francoske in turške čete.

Stalna komisija barcelonske poslanske zbornice je imela včeraj tajno sejo, na kateri je predsednik vlade Negrin poročal o vojaškem položaju in o zunanjih zadevah.

Romunija je odobrila trgovinski sporazum z našo državo, kakor poroča romunski uradni list.

Francoska policija je v Aixu prejela nekoga Jeana Davida, ki je vodil družbo za tiho-tapljenje orožja v vladno Spanijo. To je prvič od začetka državljanske vojne, da so francoske oblasti ukrenile kaj takega.

Sedem rudarjev je zasulo v premogovniku Praco blizu Birminghama v ameriški zvezni državi Alabami. Veliko rudarjev je bilo ranjenih. Zemlja se je udrla v globini tisoč metrov.

Slepoto očita Angliji francoski socialistični voditelj Leon Blum v svojem glasilu »Populaire« in pravi, da Anglija ne vidi nevarnosti, ki preti od zveze Italije z Nemčijo.

Avstralija bo odprla meje priseljencem, ker ji primanjkuje človeškega dotoka iz Anglije. Priseljenci bodo imeli razne gospodarske ugodnosti. Prednost pri priseljevanju v Avstralijo bodo imeli predvsem ljudje iz severnih evropskih držav.

Naš minister za telesno vzgojo dr. Miletič je včeraj dopotoval v Prago, kjer so ga zastopniki oblasti in češki Sokoli lepo sprejeli.

Ljudsko glasovanje po vsej Švici bo v nedeljo o tem, ali naj Švica dobi enoten kazenski zakonik, ali ostanejo v veljavi dosedanji pokrajinski kazenski zakoniki.

Iz Sovjetske Rusije v Mandžurijo je pobegnil sloviti rdeči general Samojlovič, ki je igral veliko vlogo v ruski revoluciji. Samojlovič je bil poveljnik obmejne polka na Daljnem vzhodu. Japoncem, ki so ga prijeli, je izjavil, da je pobegnil iz Rusije zaradi neprestanih »čiščenj« v vojski.

Italijanski državni podtajnik za Afriko Terruzzi je odletel iz Addis Abebe v Desije, kjer si bo ogledal dela za veliko cesto iz Addis Abebe v Assab ob Rdečem morju.

Madžarski ministrski predsednik Imredy bo kmalu odpotoval na uradni obisk v London, Rim in Berlin.

Voditelj Slovencev dr. Anton Korošec na stadijski tribuni popoldne

Tudi konjeniki so nastopili

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović z odličniki pri nastopu v sredo

Voz z Zlatorogom in vilami v sprevodu

Dovje-Mojstrana v novi sezoni

Dovje, 1. julija.

Sive stene očaka Triglava so se zmerom povite s snežnimi zaplatami in bele meglice se kakor tenčice gorskih vil vijejo nad skrivnostno molčečimi globeli, v katerih ima Zlatorog svoja kraljevska lovišča. S strmih vrhov diha pozno pomladansko nastojenje, dolina pa že prebujajo klic vročega poletja in vabi miru in počitka željne v svoje narode, da se naučijo svežega planinskega zraka in si napolnijo duha in telo s novimi rezervami moči.

Tudi idilični planinski vasi Dovje in Mojstrana, kjer je lani iskal zdravja naš nepozabni uredniški tovariš Stangl, sta se živahno razgibali. Zadnje tedne sta bili predvsem priljubljeno izodišče za šolske izlete k Peričniku in k Aljaževemu domu v Vrta. Skorajda vsak dan je vlak pripeljal trumo razigranih otrok pod vodstvom njihovih učiteljev. Prijetni, udobni domovi so pripravljali za sprejem daljnih in bližnjih gostov. Počasi prihajajo tudi ti in se ne morejo dovolj načuditi, koliko lepote je Bog nadel v ta količek slovenske zemlje. Tiho planinsko idilo zmoli tu pa tam le rezek odmev strojnih pušk. Vojaštvo, ki se je ustanilo v bivši cementni tovarni, ima v dobro zavarovani kotlini pod Grandčim, »zakletim gradom«, okoli katerega se pleče s mnogo nenapisanih narodnih pripovedi, — svoje vaje. No, kdor ima trdne živce, ga ta diskord v božajoči harmoniji šumečih gozdov in žuborečih studencev še ne spravi iz ravnotežja. Posebno ne dveh hladnokrvnih Angležev, ki sta si izbrala svoj »bivake« pri zaslužnem dvornem lovcu Janezu Rabiču v hotelu »Triglave«. Pa tudi nemška družina, ki je prišla odaleč — iz samega Berlina — se ne vznemirja. Počasi se človek vsega privadi.

Na Dovjem si je g. Janša, ki je bil pri zadnjih volitvah z znatno večino izvoljen za župana na listi JRZ, lepo uredil svoj dom za letovišče. V znani letoviški gostilni »Železnice« pa se je že nastanilo nekaj gostov, ki so prinesli s seboj precejšnjo mero južnega temperamenta in optimizma.

Seja Rafaelove družbe

Prizadevanja za Izseljensko zbornico v Ljubljani

Včeraj je bil sklicana seja Rafaelove družbe v Ljubljani. Udeležili so se je predsednik prevz, škof dr. Gregorij Rožman, predsednik p. Kazimir Zakrajšek, urednik »Slovenca« dr. Lojze Kuhar in ostali člani.

Razpravljali so o perečih vprašanjih, ki se nanašajo na družbo samo. Teh je pa precej. Predvsem so razpravljali o izseljenski zbornici, ki bi naj jo ustanovili. To so predlagali tudi na banovini, toda vidi se, da trenutno za to stvar ni dovolj razumevanja. Dobili so sicer potrjena pravila, toda ni se dovoljenja, da ustanovijo izseljensko zbornico. Za stvar se je močno zavzel notranji minister dr. Anton Korošec, ki je poslal tudi podporo. Kljub vsem težavam pa vztraja RD na tem, da bo sama privatno to zbornico ustanovila. Zbornici naj bi bili v Ljubljani in Zagrebu.

Rafaelova družba ima zdaj veliko članov. Vsi ljudje, ki vidijo, kolikoga pomena je ta ustanova, pristopajo. V zadnjem času je pristopilo 81 novih društev in vsa Zveza fantovskih odsekov.

Rafaelova družba si prizadeva, da bi otroci

Pa tudi po preprostih kmečkih hišah je pripravljeno nekaj bolj ali manj udobnih sob za goste. ki so vajeni skromnosti in katerim »finančni minister« ni dal na razpolago večjega kredita.

Prostovoljna gasilska četa v Mojstrani se pripravlja na veliko javno tombolo, ki bo jutri, t. j. v nedeljo, 3. julija ob 3 popoldne na vrtu hotela »Triglave«. Prireditelj ima poseben pomen, ker je združena s pomembnim jubilejem: prav letos poteče 35 let, kar gasilska četa z veliko požrtvovalnostjo deluje pod patronažo sv. Florijana. Gasilsko društvo je bilo ustanovljeno l. 1893. Prvi njegov vodja je bil še zdaj živeči Jože Košir, pristna gorenska grča, ki si nalaga na rame že deveti križ, pa je še zmerom trden in zdrav kot dren. Razen tega je treba omeniti še dva druga ustanovitelja: Gregorja Klančnika in Janeza Rabiča. Vsi ti trije zaslužni gasilci so bili 19. junija t. l. na Dobravi odlikovani za zasluge in požrtvovalno delo v gasilstvu. Gasilski četi predseduje zdaj Gregor Klančnik, poveljuje ji pa Franc Rabič. Leta 1930 si je društvo postavilo nov dom nasproti hotela »Triglave« in se pri tem nekoliko zadržalo. Čisti izkupiček jutrišnje prireditve bodo uporabili za kritje dolga. Dobitki tombole so kar čedni: sobna oprema, moško kolo, vreča bele moke itd.

Člani dovskega Prosvetnega društva se z veliko vneto in ljubeznivo oklepajo svojega Prosvetnega doma, katerega so si po dolgi letih srečno priborili nazaj. Prosvetni dom je zelo prostoren. V njem je velik, praktično urejen oder za društvene prireditve in društvena knjižnica. Tudi cerkveni pevski zbor pod vodstvom novega tajnika-organista kar vidno napreduje. Za mednarodni mladinski tabor je bilo treba prav malo agitacije: v teku par dni se je prijavilo okoli 40 udeležencev, ki so se z novim ognjem in voljo do prosvetnega dela vrnili iz Ljubljane domov.

Tudi Planinsko društvo v Mojstrani ne spi. Z velikimi žrtvami si je postavilo novo planinsko postojanko na Rožici, ki bo dobro oskrbovana skozi vse poletje. Kočo bodo odprli v izmed prihodnjih tednov s slovesno službo božjo.

naših izseljencev od časa do časa prihajali k nam, da bi spoznali svojo pravo domovino: kakšna je, kolikšna je, kaj ima. Ako hočemo ohraniti svoj narod, je to nujno potrebno. Kakšne velikanske vsote da n. pr. Italija, da pridejo otroci italijanskih izseljencev za nekaj časa v Italijo. Mussolini dobro ve, zakaj. Pri nas pa mislijo pripeljati letos samo 20 otrok in sicer nekaj iz Južne Srbije, druge iz Francije, a so take neznanosti težave. Zakaj je za tako reč, ki je res neprecenljivega pomena, tako škoda denarja? Na banovino so prosili za 20.000 din. Prvič je bila prošnja odbita, a na ponovno prošnjo je družba dobila 15 tisoč din. Dr. Korošec se je pri tem zopet izkazal dobrotnika. Zdaj je še čas, pazimo, da se ne bomo kesali. Naš narod je majhen, zato moramo biti tem bolj čujni njegovi stražarji. Vsak človek posebej za nas, kakor za vsak narod, veliko pomeni. Nevarnost je, da utonejo v tujih narodih, če se ne bomo dovolj zanimali zanje. Z največjo skrbjo in z največjim trdom izvršuje delo za izseljence Družba sv. Rafaela. Treba jo je duhovno in denarno podpirati.

druge rože. Čez nekaj dni pa se je igra spet ponovila. Zopet je nekdo poruval cvetlice ter zasedil druge. Sedaj je gospa začela paziti, kdo to počenja ter je ugotovila, da prihaja na grob nje-nega moža neka oseba iz Apač, ki poruže zasačene cvetlice ter prinese vedno s seboj sveže cvetne sadike, katere potem na grobu zasaadi. Gospa je zadevo prijavila orožnikom in sedaj se vršijo poizvedbe, ki bodo prinesle jasnost v to čudno konkurenco na pokojnikovem grobu.

Mariborčani na tabor k Sv. Trojici! Za narodni tabor pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah v nedeljo, dne 10. julija, vozijo avtobusi ob 7 zjutraj izpred Zadržno-gospodarske banke in se vračajo popoldne ob 15 nazaj. Cena vožnje tja in povratno 26 din. Kdor se hoče peljati, naj založi znesek 26 dinarjev v tajništvo JRZ, Loška ulica 10, čimprej, ker je mnogo prijav. 9

29

niki, ki morajo čakati ure in ure etoje, ne da bi jim dali kaj jesti. Nazadnje pa jih pošilja z oddelka na oddelek kakor čredo ovac.

Zdravnik je brž zapazil, da sem tujec in si je prizadeval, da bi me pomiril. Nazadnje sva se sporazumela, da me bodo brez čakanja odvedli na oddelek za nos in grlo.

Ko sem prišel na ta oddelek, kjer naj bi me bili zdravili, me je prvi pogled, ki sem ga vrgel okoli sebe, prestrašil, da sem začel drhteti. Cutil sem se še bolj bolnega, kakor pa sem v resnici bil.

Vse orodje za rezanje in operacije, ki je nekaj moralo biti ponikljano in zgajeno, je bilo zdaj ali pokrito z nesnago, ali pa zarjavelo. Razmetano je bilo po navadni hrastovi mizi. O kakem razkuženju in sterilizaciji ni bilo ne duha ne sluha.

Orodje je šlo od bolnika do bolnika, ne da bi ga bili vsaj obrišali. Ne zdravnik, ne strežnica nista imeli rokavic. Strežnice so nosile nekatere plačice, ki so bili tako umazani, da ni bilo več moči razločiti osnovne barve, ki je nekaj morala biti bela.

Najslabši in najneprijetnejši vtis pa je name naredila zdravnica sama. Bila je velika, tenka, rjavolasa, stara kakih trideset let. Ustnice je imela škrlatne in je bila tudi sploh skrajno namazana. Namokana je bila ne le po obrazu, marveč prav do tilnika. Vrat je imela umazan. Prsti so se ji gubili pod prstani. Nohte je imela polakirane.

Zdelo se mi je, ko da gledam pred seboj čarovnico. To žensko je prijel zarjavelo ščipalo, da bi mi dvignilo veke in mi pregledalo oči. Potem mi je v

Nova planinska postojanka na Pohorju - odprta

„Jugoslovanski Semering“ je dobil tudi lep dom poštarjev

Maribor, 1. julija.

Našemmu krasnemu vzhodnemu Pohorju so po pravici nadeli ime »jugoslovanski Semering«. Lepo število krasnih planinskih domov in zasebnih vil je že zrastle iz tal, danes pa se jim pridružila nova, najmoderneje opremljena postojanka, ki so jo zgradili za sebe in svoje družine vneti naši poštarji. Uslužbeni naših pošt, uprav imajo že nekaj okrevanišče v južnih predelih države, v Sloveniji pa niso imeli doslej še nobenega. Odločili so se, da ga zgradijo na Pohorju. Kupili so lanko leto lepo posestvo na tako zvanem Petkovem sedlu, kake četrte ure vstran od Pohorskega doma in Mariborske kočice. Lani so začeli zidati, sedaj pa je zgradba gotova in opremljena ter je bila danes slovesno blagoslovljena. Zgradba je zelo velika in udobna, ima 16 sob z 28 posteljami, topla in mrzla voda ter električna razsvetljava dajeta dovolj udobnosti, ki si je more moderen človek zaželel. V Poštarskem domu so tudi gostilniški prostori, ki so odprti za vse turiste, pa tudi v sobah bodo v primeru, da bo dovolj prostora, dobili zavetje poleg poštarjev tudi drugi turisti. Blagoslovitev in otvoritev je bila na praznik sv. Petra in Pavla dopoldne s

slovesnostjo. Prijavljen je bil k temu slovesnemu dogodku sam poštni minister, poleg njega pa še poštni ravnatelj iz Ljubljane, zaradi mladinskih slovesnosti v Ljubljani pa sta ostala tam. Nadomestoval ju je višji svetnik dr. Kurbus, ki se je pripeljal skupaj s številnimi ljubljanskimi uradniki in uslužbenci v posebnem avtobusu. Dalje so bili navzoči predsednik dravske sekcije PTT Meje Sturm, predsednik centralne zveze PTT Grbič iz Belgrade, predsednika skopljanske in zagrebške sekcije, župan iz Hoč, zastopnik mariborske mestne občine in zadrage Pohorski dom ravnatelj Rodošek, predsednik SPD inž. Šlajmer, upravnik pošt Maribora I. Orton, Maribor II, g. Klemenčič, pošte v Celju, poleg njih pa nešteto poštinih uslužbencev. Ker se je dopoldne poleg blagoslovitve vršila tudi sv. maša, ki jo je daroval škof g. dekan Sagaj, je prispelo tudi vse polno domačinov s Pohorja. Po svečani blagoslovitvi in otvoritvi so sledili številni govori navzočih odličnikov; popoldne pa je bila poleg postojanke na prostem prijetna veselica. Dom poštarjev na Pohorju pa je začel takoj obratovati ter upamo, da bo ta postojanka veliko prispevala k požitvi tujeskega prometa v naših krajih.

TEMPO!

MONDENOST!

DEJANJE!

Jean Crawford v velikem družabnem filmu

Pod krinko ljubezni

KINO MATICA 21-24 William Powell Robert Montgomery Znižane poletne cene!

Zahteve poljedelskih delavcev

Sklepi občnega zbora Strokovne zveze poljedeljskega delavstva

Ljubljana, 2. julija.

Prejšnji teden je bil obeni zbor Strokovne zveze poljedeljskega delavstva v Ljubljani, ki je bila ustanovljena približno pred dvema letoma zato, da bi preko nje poljedelski delavci izboljšali svoj položaj, kolikor je to mogoče v danih razmerah.

Iz poročil je bilo razvidno, da je odbor vztrajno zastopal koristi delavstva pri razpravah o ureditvi Kmetijskih zbornic, da je skušal organizacijo razširiti, da pa ni dosegel vseh svojih ciljev, ker je bila večina odbora izven Ljubljane, deloma pa so bili odborniki zaposleni tudi drugod. Občni zbor je izvolil nov odbor, katerega naloga bo, da vzpostavi trdno zvezo med delavstvom.

Udeleženci občnega zbora so živahno razpravljali o potrebah poljedeljskega delavstva in sklenili tole izjavo (resolucijo):

1.) Občni zbor ugotavlja, da živi poljedelsko delavstvo v slabih socialnih razmerah, da ni zavarovano predvsem za starost in onemoglost, da ne uživa zaščite stanovskega zastopstva in da je njegova socialna zakonodaja zelo nesodobna. Položaj poljedeljskega delavstva zahteva:

da se uvede zavarovanje za starost in zboljša podpora v boleznih;

da postane deležno zaščite Delavske zbornice;

da se modernizira njegova socialna zakonodaja in

da se določijo minimalni prejemki za delo.

2.) Občni zbor je mnenja, da je potrebna v splošnem v gospodarstvu preureditev v smeri delovnih občeštev, v katerih sodelujejo na podlagi paritete delodajalci in delojemalci preko svojih stanovskih organizacij. Do novega reda naj pride

po svobodni odločitvi ljudstva. V poljedelstvu naj ne bi agrarna reforma delila veleposestev, temveč naj bi ta prešla neokrnjena v last gospodarskih zadrug poljedeljskega delavstva, ki je na njih zaposleno, da se tako položaj delavstva res zboljša in ne poslabša.

3.) V okrožnici Rerum novarum je Leon XIII. naglasil, da je »po naravnem pravu človeku dovoljeno, da se združuje v zasebnih družbah, država pa je ustanovljena zato, da štiti naravne pravice«, še posebej je naglasil združevalno pravico za krščansko delavstvo. Združevalno pravico je priznala delavstvu tudi mirovna pogodba. Občni zbor je mnenja, naj javna oblast štiti to pravico kot doslej in naj ostanjejo tozadevna določila zakona o zaščiti delavcev nespremenjena.

4.) Občni zbor naglašajo potrebo edinstva ter organizacijske strnjivosti krščanskega strokovnega gibanja v Sloveniji in vseh državah. To edinstvo pa je možno samo, če usvoji celotno gibanje popolnoma načela svojega duhovnega očeta dr. J. E. Kreka in če se solidariza z mednarodno krščansko strokovno zvezo ter njenim celotnim programom.

5.) Občni zbor pozdravlja Strokovno zvezo vinčarjev in Ljutomeru ter Zvezo poljedeljskega delavstva v Murski Soboti, ju vabi k medsebojnemu sodelovanju kot krščanski strokovni organizaciji poljedeljskega delavstva ter poziva neorganizirano poljedelsko delavstvo, da se trdno oklene svojih strokovnih organizacij zaradi dosega svojih pravic.

(Kdor se zanima za SZPD, naj se obrne na njenega poslovednega podpredsednika: Valant Milan, Ljubljana, Ulica na grad 5, na katerega naj se naslavlja tudi vsi dopisi.)

Poskušen vlom v poštni urad v Stahovici

Neka madžarska letoviščarka prepadila vlomilca

Kamnik, 2. julija.

Včeraj zjutraj malo pred 6, ko je restavrat g. Prodnik Viktor šel čez dvorišče z namenom, da gre k bratu Francetu, ki ima v bližini posestvo in trgovino, je opazil, da so ponoči hoteli skozi okno vlomiti neki rokomavhi. Okno na vrt je bilo priprto, omrežje v njem pa skrivljeno. Na tleh pod oknom je ležal kol, s katerim so skrivili mrežo. G. Prodnik V. je stvar takoj prijavil kamniškim orožnikom, vendar je prišel na ta kraj orožniški vodnik g. Šnabl v spremstvu mestnega stražnika g. Zobavnika. Pri natančnejšem ogledu sta ugotovila, da sta pri tem poskusnem vladu sodelovala dva vlomilca, od katerih je bil eden bos.

Pri Prodniku pa je ravno začetek tajske sezone in ima že nekaj inozemskih gostov, od ka-

terih je neka gospa iz Madžarske, ki stanuje ravno nad pošto, izjavila, da je okrog polnoči čula nek sumljiv šum spodaj na vrtu, zaradi česar je vstala, odprla okno ter v naglici pogledala, kaj se dogaja na vrtu. Ker pa je bila tema, je razločila le toliko, da sta šla iz vrta neki možki in ženska, nakar pa ni palagala nobene posebnosti in legla nazaj k počitku. Vse drugače pa se je pričelo šušljati med vaščani, ko so zvedeli za to novico. Nekateri so še hudomušno pristavili: »Kdo bo hudiča vlomil — ko je pa blagajna vedno prazna.«

Sicer pa smo že precej pozabili na razne vlope, tatvine itd. Z radovednostjo pa pričakuje vsa okolica, kaj se bo zvedelo z vzloma v občinsko blagajno občine Županje nje. Razprava o tem bo 6. julija ob pol 9 dopoldne v sodni dvorani okrožnega sodišča v Ljubljani.

O skrajno zagonetnem poskusnem vladu v poštini urad v Stahovici pa bo orožništvo izvedlo podrobno preiskavo.

Rekvjem za pokojnim nadškofom dr. Jegličem

Ljubljana, 2. julija.

Danes ob 8 je bil v ljubljanski stolnici slovesni »Requiem« za pokojnim nadškofom dr. Bonaventuro Jegličem. Cerkve je bila že pred 8 napolnjena. Prišlo je vse od največjega gospoda do največjega siromaka, saj je blagopokojni nadškof dr. Jeglič vse enako ljubil. Stolnica je bila zavita v črnilo. Ko so zadonele orgle, se je vsakdo spomnil, kako je bilo lani ob teh dneh, ko smo svojega draga in nikdar pozabnega nadškofa spremljali k večnemu počitku.

V cerkvi so bili poleg ostalih ljudi najvišji zastopniki oblasti, ljubljanski župan, predsednik društva »Jeglič«, številni univerzitetni profesorji, zastopniki ljubljanske duhovščine itd. Requiem so peli na koro bogoslovci.

Sv. mašo zadušnico je imel škof dr. Gregorij Rožman ob asistenci kanonikov in številnega klera.

Belgrad, 2. jul. m. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je odpotoval v Borski rudnik, kjer bo prisostvoval blagoslovitvi tovarne za elektrolizo bakra. S predsednikom vlade sta odpotovala oba kabinetna šefa, dr. Protič in dr. Markovič. V njegovem spremstvu so bili še finančni minister dr. Dušan Leticia, prosvetni minister Dimitrij Magarašević, minister Kujundžić, guverner Narodne banke Radosavljevič, generalni ravnatelj Narodne banke dr. Protič, več senatorjev in poslancev ter zastopniki raznih gospodarskih ustanov. Danes pa sta odpotovala tja tudi gradbeni minister Stošovič in minister dr. Miha Krek.

Andrew Smith;
Bil sem delavec
v Sovjetski Rusiji

XIV. poglavje.

Kako skrbi Sovjetska Rusija za zdravje delavcev.

Nekega jutra v letu 1932. sem se zbudil s hudimi bolečinami v grlu. Imel sem vročino in sem le s težavo požiral slino. A sem vendar šel na delo, po zajtrku sem se pa prijavil na pregled.

Dolga vrsta delavcev je čakala na zdravnika. Pred mano jih je bilo vsaj pet in dvajset. V čakalnici sta bili samo dve klopi, tako da so bili celo bolni prisiljeni stati, pa naj so bili še tako slabi in naj je bila njihova bolezen še tako resna. Če je kateri izmed njih zahteval takojšnjo pomoč, je dobil odgovor:

»No, kaj pa je? Tu so vsi bolni. Torej nimaš drugega, kakor da čakáš, da prideš na vrsto.«

Natančno se še spominjam ženske, ki je delala v četrtem nadstropju naše tovarne. Prišlo ji je med delom slabo, tako da so jo morali na nosilnih prinesiti sem. Toda morala je čakati, kdaj bo prišla na vrsto. Pred njo je bilo vsaj trideset drugih bolnikov...

To je bil vsakdanji prizor v tovarni. Delavci, moški in ženske so se onesveščali na svojih mestih, pri svojih strojih, ker so bili zaradi sla-

be prehrane tako šibki in slabi. Odnašali so jih seveda v bolnišnico, kjer so morali čakati, da pridejo na vrsto.

A vrnimo se k meni.

Štiri je odbilo, ko so me poklicali k zdravniku. Zmerilo so mi vročino in mi naložili, naj se jutri oglašim v Dispanzerju 10. oktobra, ki je ležal malo od tovarne.

Drugi dan ob devetih sem šel tja. Tam je bilo najmanj sto moških in žensk, ki bi morali priti na vrsto pred mano... Po dveh in pol urah čakanja je prišla vrsta name. Ko sem prišel pred zdravnika, mi je dejal, da se ga moja bolezen ne tiče in me je poslal na drug oddelek.

Tam sem moral spet čakati dve uri. Nazadnje so me čez štiri in pol ure pripeljali pred pravega zdravnika.

Ta »pravi« zdravnik mi je spet pojasnil, da so se zmotili in me poslali po pomoči na oddelek za notranja okuženja in da moram iti na oddelek za nos in grlo.

Bil sem na nogah od devetih zjutraj, užil nisem do zdaj še pravičnega, zraven sem pa kar trepetal od vročine.

Zdravnikove besede so me spravile v divjo, obupen srd. Povedal sem zdravniku vse, kar sem mislil o tem, kako ravna z nesrečnimi bol-

Od tu in tam

V drugi polovici tekočega meseca bo dr. Maček obiskal Belgrad. Tehnične priprave so že urejene, dogovor o potovanju gotov, le dr. Maček je preiskoval dan obiska zaradi proslav svojega rojstnega dne, ki bodo po vsej Hrvatski že 17. julija namesto 20., ko dr. Maček dejansko slavi svoj rojstni dan. Hrvatsko časopisje poudarja v tej zvezi, da so izmišljene vesti tistih časopisov, ki so javljali, da je prišlo med opozicijskimi voditelji iz Zagreba in Belgrada do nesporazumov.

Iz Zagreba sta včeraj odletela z letalom v Prago voditelja odcepka zagrebske KDK bivše SDS Večeslav Vilder in dr. Budisavljevič. Oba bosta prisostvovala slovesnostim sokolskega zletu v Pragi. Večeslav Vilder bo po končanem zletu ostal dalje časa v svoji prvobitni domovini.

Dr. Maček je včeraj obiskal »Jadransko razstavo«, katero so organizirali v Zagrebu. Dr. Maček se je pri ogledovanju zamudil cele tri ure in dal na koncu izjavo, v kateri je pohvalil delo in trud organizacije, kajti morje je posebno važen čimtelj tako v zgodovini kakor tudi v sedanjem življenju Hrvatske. Svojo izjavo je zaključil takole: Po našem Jadranskem morju se uvrščamo v vrsto kulturnih narodov v Evropi in v vsem svetu.

Profesorji kongres se bo začel v torek v Subotici. Povsod vlada za ta kongres veliko zanimanje, ker bodo na njem govorili i o strogo šolskih kakor tudi o svojih stanovskih vprašanjih. Profesorji bodo zahtevali, naj se izglasi nov srednjošolski zakon, ki je v načrtu že izdelan. V tem načrtu so vse tiste zahteve, ki so jih profesorji postavili na svojih zborovanjih in jih je zahtevala tudi javnost. Dalje zahtevajo profesorji svojo stalnost in pravico, da napredujejo neovirano v skupino III/2. Mnenja so, naj se poenostavi tudi šolska uprava. Obenem bodo izvolili novega predsednika, kajti dosedanjí Dimitrije Knežević ne more biti predsednik, ker je moral v pokoj.

Obveščamo vse one jugoslovanske državljane, ki imajo avstrijske šilinge, da vse zaostale efektivne šilinge (v papirju in kovane) morejo položiti v tukajšnjih zavodih najkasneje do 5. julija (zaključeno) zaradi pošiljanja na Dunaj z namenom, da jih zamenjajo za dinarje. Po navedenem roku je depoziranje efektivnih šilingov nemogoče. (Iz Narodne banke kraljevine Jugoslavije.)

Ob junaških delih srbskih hajdukov se je navdušil neki Simo Birka iz Sente. Oborožil se je s puško in strelivom ter jo mislil mahnuti v pomoč preganjanemu hajduku Pavlu Dokiću na Homoljsko planino. Toda fant je imel smolo. Že prvi večer, ko je mislil iti hajduku na pomoč, ga je zapazil neki stražnik in ga prijel. Potem je Simo povedal, da se mu zde »velik« delo razbojnikov posnemanja vredna ter je zato sklenil pobegniti v gore.

Prva konferenca med našimi in madžarskimi železniškimi strokovnjaki je bila zaključena včeraj v Splitu. Po petnajstodnevni delu so izготovili novo tarifo za prevoz blaga na naših in madžarskih železnicah. Tarifa bo stopila v veljavo sredi avgusta. V torek pa se začne nova konferenca med istimi strokovnjaki za izdelavo potniške tarife na naših in madžarskih železnicah. Tej konferenci, ki bo trajala 4 dni, bo predsedoval direktor zagrebske železniške direkcije inž. Terček.

Poseben letalski jadralni tečaj bodo organizirali v Zemunu. Kot učitelje bodo najeli nekaj Nemcev, ki sedaj vodijo dvomesečni letalski jadralni tečaj v Bolgariji. Tudi jugoslovanski tečaj bo trajal več mesecev. Vodil ga bo Nemeč Breutigam.

Okrajnega glavarja in njegovega tajnika, ki sta se pustila podkupovati, ima v precepu novosadsko sodišče. Glavar Laca Radevič se je dal za časa svoje službe v Gospodinjstvu podkupiti od dimnikarskega mojstra Mahmana s 5 tisoč dinarji in potem izdal mojstru željeno koncesijo. Glavar se je proti navedbam obtožnice pritožil na apelacijsko sodišče, kjer pa ni uspel. Vse kaže, da sloni obtožba na resničnih dejstvih.

Vlomilsko tolpo so spet prijeli v Bjelovarju. Načeloval ji je bivši robijaš Ivan Rafael, a njegov najzvestejši pomočnik je bil neki Jurij Leskovar. Rafaela je policija prišla prav v trenutku, ko je v neki gostilni plačeval za pijačo in nabiral nove pajdase za vlom v trgovine bogatih Bjelovarčanov. Na podlagi njegovih izpovedi so prijeli še vse druge tatove, ki so pri njih našli tudi modele za ponarejanje denarja.

Včeraj je bila v Belgradu plenarna seja Jugoslovanske unije za zaščito otrok pod predsedništvom gospe Spasičeve. Prof. Aleksander Kostić je podal poročilo o bližajočem se balkanskem kongresu za zaščito otrok in mednarodni otroški razstavi, ki bo 17. oktobra letos v Belgradu. Na tem kongresu bodo poleg vseh balkanskih držav sodelovali tudi predstavniki Zveze narodov, mednarodne zveze za zaščito otrok v Ženevi, Francije, Nemčije, Anglije, Češkoslovaške in nekaterih drugih evropskih držav. Med ostalimi vprašanji, o katerih so razpravljali na včerajšnji seji, je tudi vprašanje izenačenja zakonsko priporojenih otrok z otroci, in to z ozirom na pravice do rodbinske pokojnine in družinske uradniške draginjske doklade.

Na železniških tračnicah je zaspal 32 letni delavec Mirko Pap iz Sombora. Vse izmučen in truden je šel zvečer iz dela domov, pa ga je ob progi prijel zaspanec, da se je vlegel in zaspal. Kmalu potem je pridrvel vlak in mu odrezal pri rami roko, ki je ležala preko tračnice.

V 80 metrov globok studenec je skočil kmet Slamat Petronijević iz Despotovca, ko so ga zalotili pri tatvini. Ker so se pojavljale vedno številnejše tatvine, so orožniki bolj skrbno zasledovali tatu. Zvečer so zagledali na dvorišču bogatega kmeta sumljivo osebo. Obkolili so hišo in začeli steenjavati obroč okrog tatu. Ko je videl, da ne bo ušel roki pravice, je tat skočil v bližnji vodnjak, globok 30 metrov, in utonil. Po truplu so spoznali kmeta Petronijevića.

20 hiš je uničil velik požar v vasi Jezerane v okraju Brinje v Liki. Sredi popoldneva v najhušji vročini se je vnela hiša trgovca Milana Kusteca. Že nekaj trenutkov za tem so se vnele vse bližnje hiše. Še preden so se kmetje zavedli nevarnosti in gorja, ki jim preti, je bil ves blok hiš že v ognju. Ni čuda, ko imajo tam ljudje strehe krite z deskami. Posrečilo se je rešiti le vso živino in hišno oropajo, ostalo je postalo žrtev ognja. Gašenje je bilo oteženo zaradi pomanjkanja vode in zastarelega gasilskega orodja.

Razbojnik Pintarič v rokah pravice

Prijeli so ga na Ptujski gori - Priznal je razbojništvo v Zrkovcih, zaradi katerega sedi ponedolžnem v ječi delavec Adolf Radelič

Maribor, 1. julija.

Prebivalstvo Dravskega polja se je oddahnilo, ko se je razvedelo, da je prosluli razbojnik Melchior Pintarič v rokah pravice. Aretirali so ga na Ptujski gori v vinotoku posestnika Redeska ter pripeljali v Maribor, kjer ga imajo zaprtega pri poveljstvu orožniške čete ter ga zasljušujejo pod vodstvom poveljnika čete kapitana Mavriča. Pri zaslišanju je Pintarič zelo zgovoren ter radevolje pripoveduje zgodbe iz svojega pisanega zločinskega življenja.

Pintarič je doma iz Dolnje Bistrice v Prekmurju ter je star sedaj 29 let. Ima že burno življenje za seboj. Že v mladosti je začel na kriva pota ter je bil že enajstkrat predkaznovan. Zadnja leta se je seznanil v zaporih z raznimi proslulimi zločinci ter se je potem po prihodni na svobodo znašel v njihovi družbi. Zaradi njegove neustrašenosti, mačje spretnosti in velike telesne moči so ga radevolje sprejeli ter je kmalu zavzel med njimi vodilni položaj. Letošnjo pomlad si je Pintarič osnoval svoje tolpe. Sedež te družbe je bil Betnavski gozd pri Mariboru, ki je prava domovina raznih temnih, nevarnih elementov. Pintarič si je zbral izmed svojih znancev Juharta, Kelca in Majeriča, s katerimi se je spoznal v mariborski jetnišnici. Dogovorili so se, da bodo začeli z večjimi vlini, da si na ta način dobe dovolj denarja za brezskrbno življenje.

Prvi vlom so izvršili v Vičavi pri Ptuj, kjer so vdrl v neko vilo, kjer so dobili lep plen. Denar pa so kmalu zapravili v Mariboru. Potem sta se Kelc in Juhart odpravila na svojo roko po tatinskih poslih proti Slovenjmu Gradcu, Pintarič in Majerič pa sta šla na Ptujsko polje, kjer sta izvršila v Cvetkovih velik vlom. Oplenila sta stanovanje dveh iz Amerike došlih bratrancev Hergeta in Janžekoviča ter sta oba oškodovala skoraj za 200.000 din. Odnela sta jima precej zlatnine ter gotovine ter dragocene vrednostne papirje, katere pa sta vrgla proč. Vrnila sta se nazaj v Maribor, kjer je policija Majeriča aretirala, Pintariču pa se je posrečilo pobegniti ter se je skrival v Betnavskem gozdu. Tu se je zopet sestel s Kelcem in Juhartom, ki sta se vrnila s Koroskega. Vsi trije so odšli v Vrhole, kjer so vlonili pri posestniku Janezu Hoiniku ter so mu odnesli 6500 din gotovine. Vrnili so se spet v Maribor ter so v Studencih ukradli tri kolese, s katerimi so se podali na »turneje« v Ljutomerke gorice. Pri Križevcih so se srečali z orožniško patruljo, pred katero so pobegnili, kolese pa so pustili kar na cesti.

Iz Ljutomera so se peš podali čez Slovenske gorice, poskušali so med potjo pri Sv. Tomažu vlom pri trgovcu Tobijasu, pa so bili prepadeni. V Dupleku so izvršili novo razbojstvo. Vsi trije so bili oboroženi s samokresi, pa so vdrl v Sterlekov hišo, kjer so pobrali nekaj ur, prstanov in nekaj gotovine. Iz Dupleka so se zatekli zopet v Betnavski gozd, od koder so poslali Kelca v Maribor po južino. Kelc pa je imel smolo, da ga je videl komandir orožniške postaje na Tezmem g. Bajec ter ga je aretiral. Pintarič in Juhart sta kmalu izvedela za aretacijo, pa sta se ločila ter pobegnila vsak na svojo stran.

Pintarič se je zatekel v Rače, kjer je imel znanca iz jetnišnice, trgovskega pomočnika Jožefa Kodra iz Ješence. Koder je znan kot nasilen in drzen človek in Pintarič je dobil v njem sebi vrednega pajdasa. Zasnovala sta nato razbojniški obisk pri gostilničarji Neži Sel v Zrkovcih pri Mariboru. V noči na 23. julija sta vdrla v njeno hišo, vrgla blizu 70 let staro ženico iz postelje ter jo začela mučiti, da bi dobila od nje denar. Na krike napadene pastesnice pa so prihiteli hlapi in razbojnika sta morala pobegniti brez plena. Našla sta samo samokres z naboj, ki sta ga vzela. Kakor smo že poročali, je Selova obdolžil delavca Adolfa Radeliča, da jo je on napadel. To obdolžitev je potrdila pri zaslišanju v bolnišnici s prisego ter je bil Radelič na podlagi njenih izjav aretiran, dasi so orožniki takoj skrajša dvomili, da bi bil on udeležen pri napadu. Seleva se je v temni noči pač motila ter je zamenjala enega od razbojnikov z Radeličem.

Iz Zrkovcev sta se podala rokovanja proti Slovenski Bistrici. Koder, ki je poznal v teh krajih vsako kmetijo, ker je potoval nekajkrat okrog kot agent za povečanje slik, je vedel, da je posestnik Ačko v Kalšah nedavno prodal par vslov. Misliła sta, da hrani Ačko denar doma, pa sta sklenila, da ga oropata. V noči na 25. junija sta vdrla v Ačkovo hišo, se najprej v shrambi napila žganja ter potem s samokresi v rokah planila v spalnico, kjer je Ačkova žena ravno kar prižgala luč, da bi previla otroka. Zahtevala sta denar ter začela razmetavati po omarah, posestnik Ačko pa je porabil nastalo zmedo ter zbežal iz hiše. Zgrabil je koso ter hotel z razbojniki obračunati. Ko pa je pogledal skozi okno v izbo, je eden od razbojnikov ustrelil ter zadell Ačka v čelo. Padel je na mestu mrtve.

Razbojnika sta hotela nato Ačkovo hišo zagzati. Položaj pa je rešil Ačkov sosed Frešer. Slišal je vik in krič pri Ačkovih ter strel, ki je temu sledil. Vzel je lovsko puško ter dvakrat ustrelil skozi okno, obenem pa je začel komandirati skozi okno, kakor da ima pred seboj celo četo ter je zapovedoval, naj obkolijo Ačkovo hišo, da razbojnike primejo. Pintarič in Koder sta to komando slišala ter sta jadno pobegnila v smeri proti Polskavi. Med potjo pa je začelo žganje, ki sta ga izpila, delovali, pa sta se prišla okrog vratu ter na vse grlo prepevala. Prispela sta tako med prepevanjem v Polskavo, kjer sta zagledala v travi ležečega krojača Julija Kurbuna. Krojač se ga je bil tudi malo nalezal, ter je zaspal pod hrusko. Rokovanja sta ga prišla, ga postavila na noge ter zahtevala, da začne »eksercicirati«. Kurbuna pa sta strah in alkohol tako zmešala, da so se mu kolena udala ter je padel zopet na tla. Razbojnika sta ga nato pošteno pretepla ter obreala ter mu vzela vso gotovino — 2 in pol dinarja.

Iz Polskave sta šla pijana razbojnika po cesti proti Račam. Spotoma sta srečala najprej gonjača živine Duha, ki je gnal dva para volov. Napadla sta ga, ga pošteno pretepla ter mu vzela denarnico s 70 din in prstan. Nato sta videla na Hoinikovem travniku skupino koscev. V svoji pijanosti sta bila prešerna ter sta na vsak način hotela z nekom »eksercicirati«. Šla sta na travnik, namerila na kosce pištole ter zahtevala, da se postavijo v vrsto. Komandirali sta začela »na levo krug, na desno krug«, ker pa eden izmed koscev, Martin Fideršak komande ni ubogal, sta streljala nanj ter ga dvakrat zadela v obraz. Fideršak je padel na tla, ostali kosci pa so se razbežali. Eden je skočil v bližnji potok ter se potopil do vratu v vodo, drugi je splezal na drevo, ostali pa so se mnogo brezposelnih.

skrili v visoko rž. Razbojnika sta nato odšla prepevaje po cesti naprej.

Strahno razbojstvo in Kalšah in nasilja po cesti od Polskave do Rač so spravila orožništvo na noge. Vse postaje na Dravskem polju in pod Pohorjem so dobile ojačenje, vodstvo zasledovanja je prevzel poveljnik dravskega orožniškega polka v Ljubljani polkovnik Barle, poveljnik mariborske čete kapetan Mavrič pa je storil vse potrebno, da se razbojniki primejo. Orožniki pa so bili tedaj prepričani, da sta razbojništva izvršila oba pobegla kaznjena Črepinko in Babič, ki sta se zadnje čase klatila okrog Polskave. Šele orožniški narednik Gvidon Zorenč, ki je uslužben pri štabu mariborske orožniške čete ter je prevzel sam vodstvo preiskave, je ugotovil, da sta povzročitelja teh zločinov Pintarič in Koder. Nato se je začela divja gonja za rokovanja. Nad 100 orožnikov je bilo noč in dan na nogah, da bi ju izsledili.

Prvi so dobili orožniki oba razbojnika pred oči v vasi Hajdoše pri Ptuj. Prišla sta tja lačna in žejna ter sta obiskala nekega Pintaričevega znanca, s katerim se je poznal iz jetnišnice. Tam sta dobila jesti ter sta naročila iz bližnje gostilne vina. V družbi drugih fantov sta popila 20 litrov vina. Ko sta bila pijana, je Pintarič na cesti izgubil pištolo, ki jo je našel neki fant ter vzel s seboj. Razbojnika sta izgubo opazila ter sta začela streljati okrog, preiskovalci sta hiše ter zahtevala, da jima poštele vrnejo. Kmetje pa so pozvali orožnike na Bregu pri Ptuj. Pred gostilno so se orožniki v temi srečali z rokovanjčema, ki pa sta začela takoj streljati. Orožniki so s strelj odgovorili, vendar se je posrečilo Pintariču in Kodru pobegniti ter sta izginila v gozdu.

Umaknila sta se v smeri proti Ptujski gori, kjer sta v sredo zvečer prišla v vinotok posestnika Rodoska. Tam sta naročila vina ter se opila, v pijanosti pa sta se sporekla z domačimi fanti. Ti so obvestili orožniško postajo, na kateri pa je bil samo en orožnik, dočim so bili tovariši na patrulji, ker so zasledovali razbojnika. Orožnik je dobil pomoč pri financirjih in domačinih. Ljudje so obkolili vinotok ter so se vrgli na oba tuja nasilna pivca. Pintarič se je hudo branil, kar je Koder izrazil ter pobegnil. Pintarič so obvladali šele takrat, ko mu je nekdo zadal hud udarec na glavo, da ga je omamili. Niso pa vedeli skrajša, kakšen dragocen plen jim je padel v roke ter so jih o tem počuli šele mariborski orožniki. Včeraj so se podali po razbojnika na Ptujsko goro poveljnik orožniške čete kapetan Mavrič in narednik Zorenč ter sta ga odpeljala na avtomobilu na kraje zločinov. Pintarič je vse priznal. Skupno je izvršil zadnje tedne 12 vlomov, tatvin in razbojniških napadov. Kodra pa orožniki še zasledujejo ter je upati, da se bo tudi kmalu znašel v rokah pravice.

Premestitve učiteljev

Belgrad, 1. julija. AA. V imenu Nj. VI. kralja, z ukazom kr. namestnikov in na predlog prosvolnega ministra so po lastni prošnji premesteni sledeči učitelji in učiteljice:

Mislej Josip iz Stare ceste (Ljutomer) v Kamnico, Maribor, levi breg; Mislej Josipina iz Stare ceste (Ljutomer) v Kamnico, levi breg; Martelanc Dora iz St. Vida pri Grobelnem (Šmarje) v Limbuš (Maribor, levi breg); Kaiser Terezija iz Zavrča (Ptuj) v Hajdino (Ptuj); Hribernik Karolina iz Jarenine (Maribor, levi breg) v Hajdino (Ptuj); Gospodarič Angela iz Podgorja (Brežice) v Šmarje (Šmarje); Knapič Janko iz Radenca (Crnomelj) v Šmarje (Šmarje); Hvala Anton iz Trnja (Dolnja Lendava) v Artiče (Brežice); Tazues Marija iz Lipe (Dolnja Lendava) v Blanco (Brežice); Klančnik Marija iz Kamnice (Maribor, levi breg) v Kapele (Brežice); Uršič Amalija iz Sv. Križa (Litija) v Griže (Celje); Zell Alfred iz Mute (Dravograd) v Gornji grad (Gornji grad); Senčar Marija iz Stranje (Konjice) v Konjice; Podvinski Anton iz Skomarja (Konjice) v Zreče (Konjice); Kunšter Angela iz Poljske (Litija) v Cerklje (Kranj); Sam Terezija iz Brda (Kamnik) v Predosle (Kranj); Sancin Antonija iz Artiča (Brežice) v Hrastnik (Laško); Urbas Marija iz Čreslova (Maribor, desni breg) v Hrastnik (Laško); Izlakar Olga iz Trbovelj (Laško) v Šmartno (Litija); Učakar Ana iz Svetega Križa (Krško) v Gornje Pirniče (Ljubljana - okolica); Klement Avguštin iz Breznice (Radovljica) na Dobrovo (Ljubljana - okolica); Belin Franc iz Lijogine (Ljubljana - okolica) na Drenov grič (Ljubljana - okolica); Zakrajšek Josip iz Blatne Brezovice (Ljubljana - okolica) v Notranje gorice (isti srez); Fetič Frankheim Oton iz Gerline (Murska Sobota) v Kapelo (Ljutomer); Kolar Gabrijele iz Marenberga (Dravograd) v Križevce (Ljutomer); Janžekovič Matevž iz Kamnice (Maribor, levi breg) v Gornjo Polskavo (Maribor, desni breg); Hribovšek Emilija iz Sv. Barbare v Slov. goricah (Maribor, levi breg) v Reko (Maribor, desni breg); Fabič Janko iz Črešnjice (Konjice) v Ruše (Maribor, desni breg); Betrijani Antonija iz Jurklostra (Laško) v Tezno (Maribor, desni breg); Pohar Josip iz Planice (Maribor, desni breg) v St. Ilj (Maribor, levi breg); Kselman Roza iz Čvena (Ljutomer) v Gornjo Sv. Kungoto (Maribor, levi breg); Berce Olga iz Šmarja (Šmarje) v St. Lenart (Maribor, levi breg); Seljak Kristijan iz Sv. Ane (Maribor, levi breg) v Sv. Marjeto ob Pesnici (Maribor, levi breg); Strah Gabrijele iz Mirne (Novo mesto) v Bireno vas (isti srez); Lebant Ljudmila iz Svetlega Poloka (Kočevje) v Sv. Marjeto (Ptuj); Gostinčar Srečko iz Dvorske vasi (Kočevje) v Poljane (Škofja Loka); in Krepek Karel iz Sv. Stefana (Šmarje) v St. Vid pri Grobelnem (Šmarje).

Rekordno število zavarovancev

Okrožni urad ima nad 104.000 zavarovancev. Število zavarovancev Okrožnega urada je pretekli mesec znašalo 103.875 oseb. To je najvišja številka, odkar stoji naš Okrožni urad za zavarovanje delavcev. V letih konjunktore je znašalo število zavarovancev okoli 103.000. Najvišje število je bilo doseženo dne 7. junija 1930, ko je imel Okrožni urad 103.729 zavarovancev. Iz tega lahko sklepamo, da se nahaja naše gospodarstvo na najboljšem potu. Zavarovana meza sicer še ni dosegla najvišje zavarovane meze iz let zadnje konjunktore, vendar pa se tej višini že zelo približuje.

Iz inozemstva prihajajo glasovi, da je gospodarstvo že v upadanju. Toda iz gornjih števil, pa tudi sicer iz krepega gospodarskega delovanja moremo sklepati, da letos pri nas ne bo mnogo brezposelnih.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometersko stanje	Temperatura v °C		Relativna vlaga v %	Oblačnost 0-10	Veter (smer, jakost)	Padavine	
		zjutraj	na večer				m/m	vrsta
Ljubljana	756.2	30.4	18.4	80	3	NE,	5.8	dež
Maribor	754.4	28.5	15.0	80	4	SE,	—	—
Zagreb	757.0	31.0	21.0	70	4	E,	—	—
Belgrad	758.4	35.0	19.0	80	4	WSW,	3.0	dež
Sarajevo	759.2	29.0	10.0	90	0	0	—	—
Vis	757.7	24.0	20.0	90	10	SE,	—	—
Split	756.9	33.0	23.0	60	5	0	—	—
Kumbar	756.5	30.0	22.0	70	6	0	—	—
Rab	758.5	28.0	17.0	60	0	0	—	—
Dubrovnik	757.2	28.0	21.0	80	2	0	—	—

Vremenska napoved: Spremenljiva oblačnost, toplo in nestanovitno vreme. — Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes. Včeraj je bilo iz noči do 6.20 nekoliko megleno, sicer pa popolnoma jasno. Ob 10.20 se je pričelo od zapada oblačiti s težkimi nizkimi oblaki, iz katerih je začelo ob 11.40 močno deževati in grmeti; naliv je trajal ca 10 minut. Popoldne do 15 je bilo večinoma oblačno, ostali čas pa spremenljivo. Zvečer okrog 20 se je zjasnilo.

Kratek opis vremena v mesecu juniju 1938.

Trak zraka, reduciran na 0° je znašal v povprečku 736.6 mm. Najvišji 741.6 mm je bil dne 8., najnižji 730.5 mm pa dne 13. Opazovanje je bilo izvršeno na barometru.

Temperatura zraka: srednja mesečna je znašala 19.8° C. Najvišja, i. s. 32.6 je bila dne 28., najnižja 9.6° C dne 1.

Tlak vodnih par je znašal v povprečku 12.9 mm. Najvišji i. s. 17.5 mm je bil v dnevih 23. in 28., najnižji 8.9 mm pa dne 1.

Relativna vlaga je znašala v povprečku 76%. Najvišja, t. j. 96%, je bila v dnevih 1. in 6. in 19., najnižja 44% dne 23. Merjena je bila s higrografom.

Padavinskih dni je bilo skupaj 8. Celotna množina padavin je znašala 26.7 mm. Največjo padavino smo imeli dne 14. i. s. 14.5 mm. Ako primerjamo povprečno mesečno vsoto padavin v mesecu juniju, dobljeno na podlagi 34-letnega opazovanja, in ki znaša 146 mm, je razvidno, da smo v letošnjem juniju zaostali daleč za normalo. Grmelo je v tem mesecu 4 krat, i. s. dne 11., 12., 18. in 30.

Megljeni dnevi sta bila samo dva.

Vedri dnevi (povprečno pod 2.0) so bili 4. Oblačni dnevi (povpr. nad 8.0) sta bila 2.

Hladnega dneva (minimum pod 0) ni bilo nobenega.

Toplih dni (maksimum vpljučno 25.0 do 30.0) je bilo 16.

Vročih dni (maksimum nad 30.0) je bilo 6.

Vetrovnost: v tem mesecu je prevladoval S.

Vsa ta opazovanja so bila izvršena v Ljubljani.

Koledar

Danes, sobota, 2. julija. Obisk Marije Device.

Nedelja, 3. julija: Heliodor.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Obvestila

Razstava del D. Inkiostrija in P. Lobode.

Od danes naprej je odprta razstava slik in kipov D. Inkiostrija in P. Lobode. Vabimo vse prijatelje umetnosti, da si razstavo v čim večjem številu ogledajo.

Cigaletova in Trdinova ulica bosta od 4. julija za vozni promet zaprti zaradi cestnih del, ki bodo predvidoma trajala kakih 14 dni.

Aljažev klub sporoča, da so redne maše po sledečih planinskih postojankah v nedeljo 3. julija: ob 8 na Kredarici, ob 10.30 pri Mrzlem studencu, na Kočah ob 10, ob 9 Planina pod Stolom, istočasno tudi v Kamniški Bistrici. Gospode duhovnike, zlasti hahete, Aljažev klub vljudno naproša, da mu sporoče, katero nedeljo bi bili pripravljeni prevzeti maše na naših planinskih postojankah.

Gostovanje članov Narodnega gledališča iz Ljubljane v Radovljici bo dne 3. t. m. Uprizorili bodo izredno zabavno in duhovito tridejansko komedijo avtorja Benedettija: »Rdeče rože«. Avtor obravnava na igriv, lahkoten, humoren in hkrati udaren način zapletanje v modernem zakonu. Izvrstna situacijska komika, blesteči dialogi in izborni domisleki, predvsem pa odlično podane vloge, ki jih igrajo: Mira Danilova, Jan, Sancin in Slavčeva, so pripomogle tej salonski komediji v Ljubljani, kakor tudi v vseh večjih krajih dravske banovine, kjer so se že vršila gostovanja, do izrednega uspeha.

Izlet šentjakobčanov. Članstvo organizacije JRZ za šentjakobski okraj v Ljubljani ponovno opozarjamo na izlet v Županovo jamo pri Grosupnem, ki bo jutri, v nedeljo 3. julija. Z dolenskega kolodvora odhajamo, če le ne bo padal dež, ob 7.56. Kdor se izleta udeleži, naj pride na kolodvor najkasneje do 7.45. Maša bo na izletu. Stroški so malenkostni. Kdor se še ni prijavil, naj se prijavi nemudoma pri tov. tajniku, Florijanska ulica 7. Na veselo svidenje!

Borba krščanskih strokovničarjev za nov red. Brošura s tem naslovom nam prikazuje neskarjeno voljo strokovno organiziranih kršč. delavcev in nameščencev ter njihove mednarodne strokovne zveze, ki hočejo preureditev gospodarskih in socialnih razmer v isti smeri, ki jo je zastopal pri nas že pokojni dr. Krek. Zato je vredno, da brošuro prečitamo. Naroča se pri izdajatelju (Valant Milan, Ljubljana, Ulica na Grad 5). Oni, ki so prejeli brošuro na ogled, se naprošajo, da jo poravnajo po prejetni poštni položnici.

Suhi vodnjak pri sv. Florijanu je vzrok marsikaterim kritikam, toda uprava ga je bila prisiljena zapreti, ker so ga otroci in razgrajati vedno spet takoj pokvarili. Lansko poletje je vodnjak dvakrat dobil novo posodico za vodo in dvakrat je bila vzidana k vodnjaku tudi nova železna veriga. Obakrat je bilo vse že prvi ali drugi teden ukradeno. Z razbijanjem po vodnjaku, pri kraji posode in z ruvanjem verige je pa v nevarnosti tudi lepi stari vodnjak, da ga zlikovci popolnoma razbijejo. Zato je pa bolje, da ohranimo vsaj suhi vodnjak, ki ga razgrajati vsaj kolikor toliko puste v miru. Sosedje naj sami pazijo in vsakogar takoj prijavijo, kdor bi delal škodo na lepem starem vodnjaku.

Naš Varšek na krogih pri nastopu na Stadionu

Venec, ki so ga Čehi položili pred Prešernov spomenik

Nekaj novih slik iz Stalinovega „raja“

Na smrt obsojajo celo otroke, ki še 12 let niso stari

Beg čez mejo

Med raznimi članki v sovjetskem časopisju zadnje dni je morda eden najbolj zanimivih tisti, ki ga je objavila »Komsomolskaja Pravda«, in v katerem piše o ljudeh, ki se jim ni posrečilo uiti iz rdečega sovjetskega raja. Pisanje tega lista je tudi zelo značilno za današnje stanje, kakršno vlada v Sovjetiji. Med drugim omenja ta list tudi to, koliko je v zadnjih letih ljudi skušalo zbežati iz Rusije v druge države. V zadnjih 12 letih je samo na onih krajih sovjetske meje, ki jih čuva policija G. P. U., bilo aretiranih 31.019 oseb. Pri tem niso šteli mnogostevilni oni, ki jih sovjeti smatrajo za špijone. Tudi teh ni prav malo. Oddelkom G. P. U. se je v tem času posrečilo zapleniti pri raznih sumljivih ljudeh nad štiri tisoč pušk, ogromno število samokresov ter vsakovrstne municije.

Sol in sladkor – prava redkost v Sovjetiji

Dopisnik sovj. uradnega časopisa »Pravda« je zadnjič poročal svojemu listu o velikem pomanjkanju živil v Ordžonikidski oblasti. Takole pravi: V teh krajih ni niti soli, kaj šele sladkorja. Zaradi tega velikega pomanjkanja živil je bila pred nedavnim to revizija, ki je dognala neverjetne stvari. Ugotovljeno je bilo, da jih od 427 prodajalnih 100 nima soli na prodaj, 42 je brez sladkorja, 117 brez tobaka, 21 brez mila itd. — Na koncu svojega članka pisec še pristavlja, da to na noben način ni osamljen primer. Prav podobno žalostno stanje vlada tudi po drugih pokrajinah. Tako na primer v evdikijskem okraju kar po cel tri do štiri mesece sploh ni mogoče dobiti čaja, te znamenite ruske pijače, sladkorja, prav nič drugače pa je tudi z neštetimi drugimi živili.

Otroke obsojajo na smrt

Spomladi leta 1935 je bil v Sovjetiji objavljen zakon, ki določa kazni za mladoletne zločince. Teh je menda v današnji Rusiji največ. S tem zakonom je bila uvedena smrtna kazen tudi za otroke, ki so dopolnili 12. leto. Od tedaj, ko je stopil ta zakon v veljavo, so zdaj pretekla polna tri leta. Zanimiva je izjava, ki jo je o »suspehu« tega zakona podal neki komisar v uradnem listu »Sovjetskaja Justicija«. V tej svoji izjavi ta komisar imenuje enega najpomembnejših zakonov Stalinove dobe. Takole pravi med drugim:

Ni dvoma, da se je število prestopkov, ki jih je zagrešila mladina, v zadnjih treh letih precej

zmanjšalo. Vendar je še vedno precej takšnih mladih grešnikov. Tudi zapuščenih otrok je nekoliko manj, jih je pa še vedno dovolj.

O tem, kako se izvaja ta zakon v praksi, piše omenjeni komisar tole:

Boj proti tem mladim kriminalcem se na žalost vodi brez vsakega sistema. Nešteto je primerov, ko je te mladiče, prav za prav te otroke, doletela kazen, ki je prav gotovo niso zaslužili. Obsojeni so bili dostikrat ne samo prestopke, pač pa se je nešteto krat dogodilo tudi to, da so bili kaznovani za prestopke, ki jih sploh nikdar niso zagrešili niso. Dostikrat pa se sodne oblasti kratkoma niso držale zakona in so na primer obsodile na smrt tudi takšne otroke, ki niti 12 let še niso bili stari. Zdi se, kakor da nikdar ni bilo pravega časa, da bi vsaj ugotovili, koliko je kak mlad zločinec prav za prav star.

„Važna“ in „nevažna“ pisma

Zanimiv članek je objavil nek drug sovjetski časopis o tem, kakšno je poslovanje na ljudskih komisarijatih. Na primer tole:

Deset tisoč kolhoskih delavcev, agronomov in uradnikov na traktorskih postajah zama čaka na rešitev svojih prošelj in izid svojih pritožb, ki so jih naslovili na ljudski komisariat za kmetijstvo. Ta čudoviti urad molči... Cele gore pisem leži

po posameznih oddelkih komisarijata. Za sto in sto pisem se nihče niti ne zmeni in jih po več mesecev niti ne prebere. Nikomu niti na misel ne pride, da so ta pisma od tistih, ki od rane zore do trde noči prenašajo vso težo dneva.

Na vsakem teh pristojnih mest epredmejo na dan po 300 do 400 pisem, na katere po veliki večini sploh ne odgovarjajo. Nič drugačna usoda ne doleti onih pisem, ki so naslovljena naravnost na ljudskega komisarja. Vsa ta pisma takoj razdeli na »važna« in »nevažna«. »Važna« izroče nadzorstvu, kar pa v resnici prav nič še ne pomeni. Tista pisma pa, ki jih smatrajo za »nevažna«, enostavno vržejo v koš. No, in kakšna so ta »nevažna« pisma? Na pr. takole, ki ga je poslala traktorska postaja iz Novosibirska:

»Že večkrat smo pisali oblastnemu in Osrednjemu komisarijatu, pa nismo dobili nobenega odgovora. V jeseni leta 1937 smo sedež traktorske postaje prenesli drugam, za nekaj kilometrov s prejšnjega mesta. Treba je bilo zgraditi nova poslopja, s čimer smo imeli 33.000 rubljev stroškov. Ker pa oblastni komisariat niti do danes ni pokazal zanimanja za to, nihče ne mara financirati zidave in ureditve prostorov. Denar smo morali dati mi. Traktorska postaja je dolžna delavcem in uradnikom še 16.000 rubljev na plači za preteklo leto. Raznim organizacijam in posameznikom poleg tega dolgujemo še 17.000 rubljev. Te vsote ne moremo izplačati, ker nimamo denarja. Čakamo na odgovor...«

Imeovani list tudi pravi, da je nespametno misliti, da bodo na svoje pismo dobili tudi kak odgovor. Pismo so enostavno proglasili za »nevažno«. Podobna usoda pa dostikrat doleti tudi tista pisma, ki jih na samem komisarijatu označijo kot »važna«. Tudi nanje največkrat nihče ne odgovarja. Najlepše pa je še to, da uradnika, ki je za takšne stvari odgovoren, ne morejo nikjer najti, kakor da bi se bil izgubil. Po komisarijatih vlada strahoten birokratizem. Cele mesece romajo nekateri, seveda samo »najvažnejša« pisma iz oddelka v oddelk. Pa celo to se je že nešteto krat dogodilo, da niti na brzojavke nihče ne odgovarja.

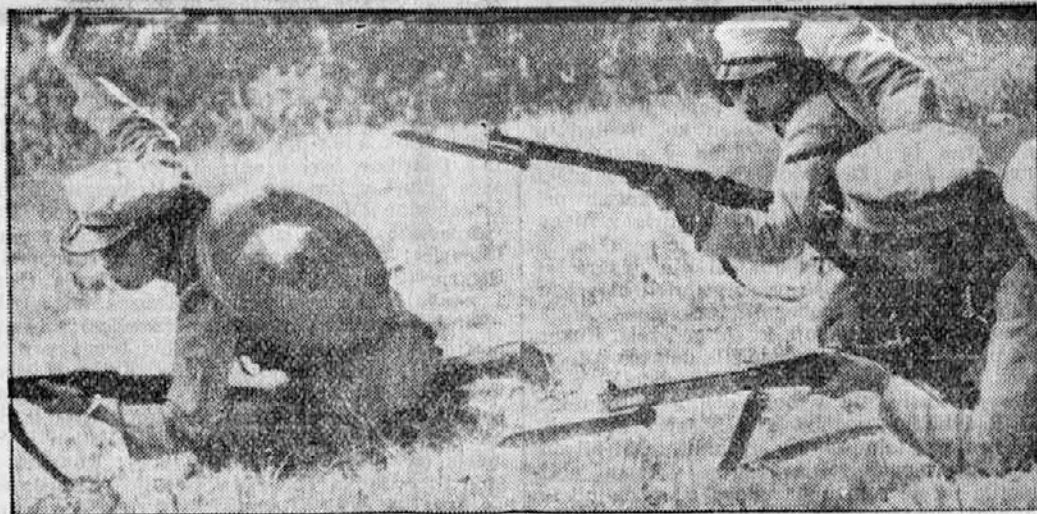
Tuji preveč hvalijo sovjetske tovarne

In zdaj še nekaj, o čemer piše »Leningradskaja Pravda«. Ta časopis je objavil članek, v katerem pravi, da tovarniških proizvodov v sovjetski Rusiji ni tako lahko dobiti, kakor bi človek mogel sklepati iz poročil zamejskih listov, ki poudarjajo, kako velika je proizvodnja po sovjetskih tovarnah. Kirovska tovarna »Elektrosila« je začela izdelovati in prodajati električne žepne svetilke. Če pa kdo hoče kupiti kakšno žarnico, da bi z njo zamenjal staro, ki je že pregorela, je enostavno ni mogoče nikjer dobiti. Kupcem po leningradskih prodajalnah že nekaj časa sem ne odgovarjajo ničesar drugega kot to, da žarnic ni v zalogi in da ne vedo, kdaj jih bodo spet dobili.

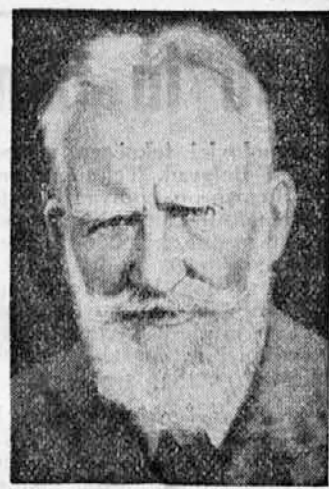
Ravnatelj kaznilnice odhajajočemu jetniku: »Oprostite, ker smo vas pomotoma 14 dni predolgo imeli zaprtega.«

Kaznjene: »Nič zato, mi boste pa prihodnjič odtegnili.«

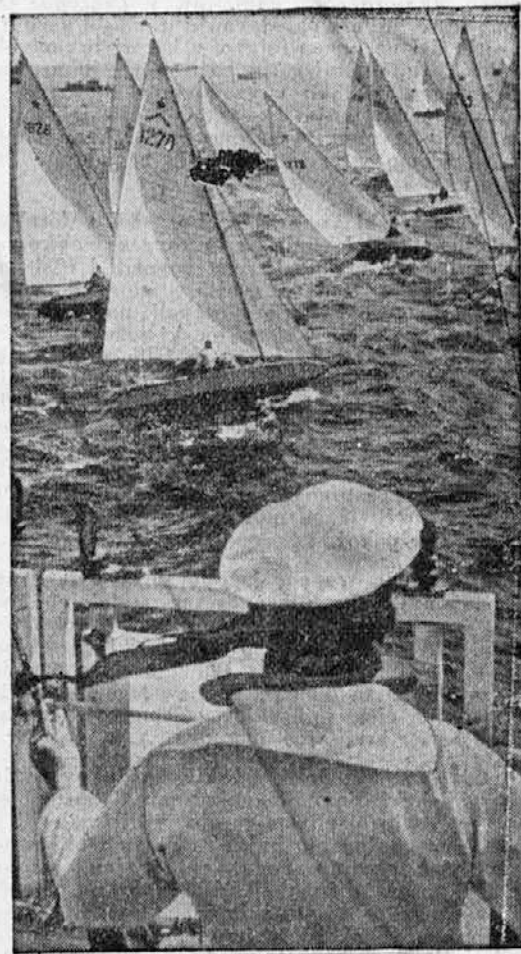
France: »Ali več za sedmera čuda sveta?«
Stefan: »Jaz vem samo eno čudo, in to je bil prvi mož moje žene.«

Kitajke na fronti pred bojem na nož

Pisatelj Bernard Schaw, ki je resno obolet. Ta mesec bo star 82 let

Prizor s tekom jadrnic v Kielu. Nastopilo je 230 jadrnic sedmih držav

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 2. julija: 12 Plošče znane in izbrane bodo zdaj na igrame. Vse hitro v prvi red brez sporeda, brez besed — 12.45 Poročila — 13.30 Plošče znane in izbrane bodo zdaj na igrame. Vse hitro v prvi red brez sporeda, brez besed — 14. Napovedi — 18. Za vesel delopust (igra Radijski orkester) — 18.49 Vtisi iz Amerike (g. dr. Juro Adlešič) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nacionalna ura: O pogozdovanju naše primoreškega kraja (prof. inž. Alfonz Hauders) — 19.50 Pregled sporeda — 20. O zunanji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 VII. večer muzikone, diantov — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec tedna (plošče).

Drugi programi

Sobota, 2. julija: Beograd: 20 Orkester kr. garde, 21 Nar. pesmi, 22.30 Harmonika — Zagreb: 20 Cerkevna gl., 21.30 Klavir, 22.30 Lalka gl. — Praga: 19.40 Zab. konc., 20.30 Češka filharmonija, 22.35 Plošče — Varšava: 20. Za Poljake v tujni, 21.10 Ples. gl., 22. Zab. progr. — Sofija: 20 Sopran, 20.45 Mali ork., 21.40 Lalka gl. — Budimpešta: 20.10 Iz starih oper, 20.35 Jaza, 23.10 Cig. ork. — Trst-Milan: 21 Igra »Hudičev učence« — Rim-Bar: 17.15 Citre, 21. Poster progr., 22 Pihala — Dunaj: 19.10 Nar. pesmi, 20 Orkester in solisti, 22.30 Orkester in zbor, 24 Zab. konc. — Berlin: 20.10 Citre in mandoline, 21 Pihala — Königsberg: 20 Pihala in solisti — Hamburg: 20.10 Ples. gl. — Lipsko: 20.10 Drah-danska filharmonija — Bernolmster: 19.55 Švicarska nar. pesmi in plesi, 21 Zab. program, 22 Plesna glasba.

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Slišati je bilo glasove, rezgatanje konj in škripanje koles po pesku, ki je bilo vse tišje.

Denis se je obrnil in se vrgel v travo. Ko je spet vstal, so že sijale zvezde skozi listje.

Vzel je plašč in šel po bukovju proti stanovanju. Na prostem je bil še mrak, v gozdu pa že tema.

Šele pozno je prišel do Honnetona. Vesel ogenj, nenačuden za ta čas in dobra večerja sta ga že čakala. Po večerji je sedel v sobi in gledal skozi okno pokrajino, ki se je od desetih naprej bolj in bolj svetlila v soju upadajočega meseca.

V Auvergnu je bil maj...

Spet je iz vinogradov udarjal k njemu vonj kakor prejšnji večer. To pot so bile vonjave tako zapeljivo mehke, kakor bi se Denisu nikdar ne bilo zdelo mogoče. Mir, kakršnega do zdaj ni poznal, mu je polnil prsi.

Bil je vesel, da se je vse odločilo. Nihče več ne bo mogel ničesar spremeniti. Po veliki cesti, tam skozi zaseko na griču bosta skupaj odjezdila proč, kadarkoli, ne, prav kmalu že. Jutri si bo vse natančneje premislil. Nocoj ga ni smelo nič, nič na svetlo moliti v njegovih sanjah.

Spet se je sklonil skozi okno v dehtečo noč.

V gradu so še gorele luči. Zgoraj pa je bilo že temno. Pretekla je ura, pretekli sta dve uri, pa ni ničesar zapazil.

Nazadnje, čez dolgo se je okno razsvetlilo. Med oknicami je zagledal svetlo piko in brez diha čakal. Nič se ni izpremenilo. Luč je gorela mirno in stanovitno.

Torej jutri, jutri!

Planil je pokonci, slepo tipal po sobi, nazadnje našel kresilo ter prižgal svečo. Stopil je k oknu in migal z lučjo.

Tam, onstran polja je sveča v njenem oknu ponavljala njegove gibe.

»Lahko noč, lahko noč!« sta govorili luči.

Potem je luč v gradu ugasnila. Tudi on je ugasnil svojo in padel v posteljo. Šele zdaj je zapazil, kako premražen je bil od dolgega sedanja pri oknu. Gledal je v mesec, ki je zdaj plaval visoko po nebu. Kmalu pa je spal trdo, kakor otrok.

Donu Luisu ni bilo ta večer dosti drugače kakor prejšnji večer, ko so ga nesli v posteljo. Toda dobro mu je storilo, da se je tako dolgo kopal v vročih Royatskih toplicah.

Maria ga ni še nikdar videla tako razposajenega kakor nocoj pri večerji. Govoril ji je, da ji grad gotovo ugaja, na sprehod se je tudi peljala in to ji je bilo zatrdno kaj prijetno. Še sreča, da je grof de Besance postal soborari, sicer bi moral markiz Mario povedo vlačiti s seboj in ji skrbeti za zabavo. Psi ji bo treba tudi še najti, je govoril. Ona pa mu je dejala, da bosta to oskrbela jutri. Zdaj gre za to, da čimprej ozdravi.

Markiz je ženi odgovarjal, da bo to trajalo dva do tri mesece, tako je pravil zdravnik. In nobenega vina! To je dolg čas, če človek natančno pomisli.

Markiz je nepotrpežljivo zgnjnil z nogo, seveda je zato takoj dobil plačilo v običajnem zbadanju.

Zakaj pa ne bi na vse zadnje ostal kar teden dni skupaj v Royatu in začel s temeljitim zdravljenjem, ga je vprašala. Krasna misel, ji je odvrnil. Pozvonil je. Ko je prišel služabnik, je dejal: »Jean, pripravi za jutri mojo vrečo za več dni. Glej, da boš hitro gotov in povej gospe, da me ne bo teden dni. Če bom česa potreboval, bom poslal kočijo.«

Misel, da mu zdaj ne bo treba dvakrat na dan prestajati boleče vožnje v Royat, se mu je zdela veliko olajšanje. Pozneje s tem ne bo več težav. Kako, da se ni takoj tega domislil!

Segel je po knjigi.

Med tem, ko sta si zgoraj sveči migali čez polje, posejano z meščinjo, je don Luis zakimal nad svojo knjigo.

Peto poglavje.

Vmesna igra.

Drugi dan si je Denis na vse zgodaj zadnjič popravil nagubani ovrtnik na svoji najlepši srjaci, ko je v svoje neizrečeno zadoščenje zagledal, kako je kočija gospoda markiza Carbaškega krenila po grajskem klanecu navzdol in izginila na cesti proti Royatu. Na sprednjem konju je kakor po navadi sedel maček v škornjih.

Denis je šel iz sobe in osedlal kobilo. Med tem je pa izpraševal Honnetona različne reči.

Kmetič mu je dejal:

»Seveda, gospod, tudi toč okoli lahko pridete v gozd.«

Šel je z njim do roba griča, na katerem je ležala domačija. Od tam mu je pokazal kolovoz, ki je držal počez na polje, med starimi zidci in mejami. Kolovoz je bil bolj podoben jarku kakor cesti.

»Prastara pot, gospod stotnik. Samo poleli jo rabimo, ko vozimo seno. Pa še tedaj ne več dosti, odkar so ljudje zasadili po polju

vinograde. Tu ne boste srečali nikogar, videl vas tudi ne bo nihče, če ne bo ravno stal gori na vrhu.

Denis je skočil na konja in dejal:

»Lepa hvala, Honneton. In ne pozabite, kako važno je, da nihče...«

»Brez skrbi, monsieur. Tu smo sami možje, razen kuharice in...«

Sezul si je s pomenljivim gibom čoklo in se smejal.

Stotnik je popustil vajeti in je v nekaj trenutkih zginit v žrelnu goslo zarasle meje.

Pot je tekla ravno kakor bi ustrelil. Na pogled je bila podobna soteski ali rovu. Zdaj pa zdaj so je sekale zelene jase, tako da je Denis lahko pustil kobilo, da je dvignila glavo. Kobila pod njim se je spet iztegovala. Čutili je bilo, kako jo polni vso zrak ranega jutra.

Moral jo je pregovarjati, da ni rezgetala.

»To so kaj slabe lastnosti, ti,« ji je grozil in jo z rokavico tolkel po vratu.

Dospela sta na klanec. Slišati je bilo, kako udarjajo kopita na kamen, koder je bila ruša že tenka. Denis je zagledal pod seboj pravilno rezane kamenite plošče. To je bila stara rimska cesta, morda jo je dal narediti Cezar, ko je taboril pri Gergovii.

Ne dolgo za tem se je pot odprla, kakor je pričakoval. Končevala se je vrh griča v starem taborišču, podolgastem, poraslem gorjatu, kjer se je paslo nekaj ovac. Na mestu, kjer je nekdanj moral stati pretorski šotor, je zdaj stalo jagnje in sesalo.

Denis je stopil s konja in tekkel k nasipu.

Stari jarek je bil zdaj samo še plitva globel, po kateri so rasle marjetice. Ravno nasproti temu kraju se je dvigal Gergovijski grič. Pri nogah je Denis v drevesnem zelenju videl grajsko streho. Na drugi strani se je začeljen bukov gozd in v gričastih valovih padal do rek. Hladni, jasni jutranji zrak, lesketanje sonca na poplavi mladega listja, odprti razgled tuzgoraj in tišina, katero je neprenehano čitvanje iz gozda bolj podpiralo kakor trgalo, vse to je vzbujalo v Denisu občutek novega neubranljivega ugodja. Čutil se je mladega in tako polnega nove moči, da bi bil najrajši na glas vpil.

Požvižgal je kobili, ki je nezaupno vohala za ovami.

Nekaj trenutkov pozneje ga je požrl gozd, ta skrivnostni gozd, v katerem ni videl niti svoje lastne sence. Denis se je sam sebi zdel kakor strah, ki jezdi pod vejami.

Kdo bi mogel povedati, kam nosi življenje človeka s svojimi čudnimi potmi? Če se je spomnil na očeta — kaj je neki vedel o njem?

Kopitanje je zadonelo svobodneje, ko sta prišla na jaso. Kmalu je stal spet v soncu na trati pred jezom.

Na starih stopnicah je bilo kaj čudno in spodaj pod njimi še bolj vse dotlej, dokler ni prišla Maria.